

Aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)
t.a.v. Staatssecretaris Infrastructuur en Waterstaat
mevr. drs. V.L.W.A. (Vivianne) Heijnen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Amsterdam, 6 juli 2023

Betreft: Openbare brief Veerpontcoalitie ¹m.b.t. de problemen m.n. ponten Ameland-Holwerd v.v.
en voorts Schiermonnikoog-Lauwersmeer.

Geachte mevrouw Heijnen,

Het ministerie van I&W is verantwoordelijk voor de concessie en de bijbehorende voorwaarden van de verbinding vasteland - Ameland. Het is de enige reguliere verbinding tussen eiland en vasteland voor Amelanders, recreanten en bedrijven. De directie Rijkswaterstaat is, naast de walvoorzieningen verantwoordelijk voor instandhouding van voldoende gedimensioneerde vaargeulen, waarbij rekening gehouden dient te worden met de beheerafspraken binnen het kader van het Natura 2000 beleid. De ontwikkelingen rond deze levensader volgen elkaar sinds half mei snel op, zie nog eens het overzicht in bijlage 1.

Door problemen met de diepte van de vaargeul tussen Holwerd en Ameland heeft rederij Wagenborg besloten de dienstregeling van de reguliere veerpont en de sneldienst per 27 juni sterk te beperken. Wagenborg passagiersdiensten voert eenzijdig eenrichtingsverkeer voor haar eigen reguliere schepen in, hetgeen leidt tot halvering van de dienstverlening. Voorts moeten personen en fietsers voortaan reserveren.

Wij roepen u op de sociale kant, de betekenis van een vlotte, toegankelijke verbinding voor de leefbaarheid en veiligheid van Amelanders en hun gasten centraal te stellen en u niet te verliezen in vaarschema's, boten en baggeren alleen. Wij zien geen doelstellingen/randvoorwaarden die een relatie hebben met de leefbaarheid en risico's voor de gezondheid, werk/opleiding en duurzaamheid en diversiteit van respectievelijk de eilandbewoners, -bedrijven en het wad.

Op 7 juli aanstaande hebben u en uw minister een gesprek met o.a. de gemeenten Ameland en Schiermonnikoog, consumentenplatform waddenveren, RWS, de Commissaris van de Koning van Friesland en Wagenborg Passagiersdiensten.

¹ ANWB, Fietsersbond, Fietsplatform, NTFU, TeVoet, Ver. Vrienden van de Veerponten, Wandelnet. De veerpontcoalitie zet zich in voor het behoud, kwaliteit, betaalbaarheid en versterking van het netwerk van veerverbindingen in Nederland.

Wij vragen u om het overleg te benutten om het beperken van de afvaarten te beëindigen en verder te voorkomen. Instemming met een voor langere periode beperken van de afvaarten is naar onze mening onnodig en onaanvaardbaar. Het instandhouden van de afvaarten is van groot belang voor de bewoners en bedrijven van Ameland en de overige gebruikers van de veerponten.

De gemeenteraad van Ameland heeft in haar motie van 26 juni een werkbaar alternatief voor een tijdelijke dienstregeling voorgesteld. Wij steunen dit voorstel verwachten dat u de aangegeven oplossing serieus neemt. We pleiten ervoor dat u niet alleen naar de kosten kijkt maar een brede afweging maakt, waarin ook de veiligheid van de inwoners en de leefbaarheid van het eiland voorop staat.

Met vriendelijke groet, namens de veerpontencoalitie

Eef Meijerman
Voorzitter Vereniging Vrienden van de Veerponten

Veembroederhof 266
1019 HC Amsterdam
bestuur@veerponten.nl

CC: Wagenborg Passagiers Diensten, gemeenten Ameland, Schiermonnikoog Noard East Fryslân en Het Hogeland, de Commissaris der Koning en betrokken gedeputeerde provincie Friesland, Commissie infrastructuur en Waterstaat Tweede Kamer, Consumentenplatform Waddenveren, RWS NN, Tour de Force en I&W DGMO en tenslotte de betrokken lokale en landelijke pers

Bijlage 1. Recente ontwikkelingen

- 260523 Wagenborg Veerdiensten vroeg, kort samengevat, het ministerie per brief toestemming om het aantal afvaarten structureel te beperken, de vaargeul exclusief voor de Wagenborg veren te reserveren en om het verdiepen en verbreden van de vaargeul.
- De gebruikers zijn voorts op 29 mei, 2^e pinksterdag, geconfronteerd met een stremming als gevolg stilvallen van de autobrug naar het veer in Holwerd, de dienst is de hele nacht gestremd geweest en de autopassagiers moesten deels hun auto achterlaten en ondervonden voorts een tot meerdere dagen vertraging.
- Na de noodmaatregel de volgende dag met een hijskraan konden ook de auto's weer van het veer gebruik maken.
- 13 juni verzocht de gemeente Ameland, onderbouwd met een reeks argumenten en alternatieven, u in het belang van de Amelandse bewoners en bedrijven dringend om niet in te stemmen met de verzoeken van Wagenborg Passagiersdiensten en in plaats daarvan op korte termijn een van de door de gemeente aangedragen alternatieven te volgen en haar te betrekken bij de formulering van het middellange termijnbeleid en termijnvisie en tender 2030
- 23 juni is een tijdelijke autobrug in Holwerd geïnstalleerd voor de duur van de grondige renovatie van de autobrug, vermoedelijk tot in september.
- 23 juni informeerde u de Tweede Kamer over het besluit van uw ministerie voor de duur van nader onderzoek, af te ronden binnen maximaal 6 weken, een beroep op overmacht van Wagenborg Veerdiensten te begrijpen, maar geen structurele wijziging in de dienstverlening naar Ameland te accorderen. Ook wilt u/kunt u geen exclusief gebruik van de vaargeul aan de exploitant gunnen. U kondigde vervolgonderzoek aan door Marin in opdracht van uw ministerie en Wagenborg Passagiersdiensten aan naar de mogelijkheden van veilig passeren in de huidige vaargeul en door uw ministerie en de exploitant naar varen in konvooi na realisatie van een tijdelijke wachtplek voor een regulier veer bij Holwerd. U
- In het weekeinde van 24/25 juni hebben de reguliere ponten het bodemzand geraakt. Gegeven de milieuvorschriften moest veer het Sier naar de werf voor herstel.
- 260623 de gemeenteraad van Ameland neemt unaniem een motie aan waarin onmiddellijk terugdraaien van de gewijzigde dienstverlening eist en op diverse punten het handelen en communiceren van de exploitant aan de kaak stelt en uw aanpak beoordeelt als slechts gebaseerd op de gelegenheidsargumentatie van de exploitant. In de motie worden op pijnlijk heldere wijze de gevolgen van de werkelijke afvaarten, die bij de twee uursdienst nog zullen toenemen, beschreven en eveneens het tot juni koppig vasthouden aan de papieren uurdienst, waarna een ommezwaai naar een structurele twee-uursdienst werd gemaakt. Daarbij gingen de argumenten van de exploitant tegen de suggestie van de gemeente tegen een vijf- of zes kwartierdienst overboord.
- 270623 Wagenborg passagiersdiensten voert eenzijdig eenrichtingsverkeer (halvering dienstverlening) én een reserveringssysteem voor voetgangers en fietsers in overigens zonder enige voorrangsregeling voor bewoners invoert en als gevolg van de halvering van de dienstverlening met de reguliere veren toeristenreserveringen cancelt of omboekt.
- 270623 BBB stelt mondelinge vragen n.a.v. deze situatie, een verslag van uw antwoord is nog niet beschikbaar (noot ik bel morgen met de griffie)
- 040723 Voorlichtingsbijeenkomst RWS voor 200 mensen over de veerverbinding op lange termijn. De gemoederen op het eiland maken ingaan op de actuele zaken dringend noodzakelijk en de burgemeester voelt zich gedwongen bewoners te vragen elkaar te respecteren en hun frustraties niet op bij de exploitant werkzame medebewoners bot te vieren. Dat kan een goede reden zijn om tot een andere aanpak in samenwerking met de gemeente, provincie en

- 050723 RTVOF doet verslag van voorgaande bijeenkomst en meldt dat RWS een derde optie onderzoekt met, op termijn veel minder baggeren. Een geheel nieuwe haven en infrastructuur bij Ferwerd, dwars door een natuurgebied met zeehonden en vogels. Lijkt op lange termijn goedkoper, maar wie infrastructurele projecten volgt weet dat de investeringen zullen tegenvallen. Om technische, proces redenen of beide. Gelukkig wordt ook nog het baggeren van een "doorsteek", laten we het een afsnijding noemen onderzocht.
- 070723 Voeren u en uw minister naar verluidt een gesprek met o.a. Gemeenten Ameland en Schiermonnikoog, RWS, Commissaris der Koning Friesland en Wagenborg Passagiersdiensten.

Bijlage 2 diverse gesuggereerde alternatieve oplossingsrichtingen

Korte en middellange termijn

- Wensen gebruikers (bewoners, recreanten, bedrijven) inventariseren en centraal stellen. Zij zijn de raison de être van de verbinding.
- Konvooi varen met gewone ponten na creëren wachtplaats bij Holwerd. Gehoord bezwaar haven Nes niet ingericht op 2x zoveel wachtenden, Holwerdzijde wel.
- Doorsteek baggeren en openhouden, criteria, zie hieronder en duidelijk verminderen bots/vastlooprisico.
- Baggerslib, mits per saldo beter voor natuur, slim storten. Criteria: minder verstoring door opnieuw baggeren teruggekeerd slib, behoud hoeveelheid getijdezandbanken.
- Minder hard varen, bijvoorbeeld i.c.m. vijf/zes kwartierdienst, die wel volgens schema realiseerbaar is.
- Waterhoogte gestuurd varen met de grote boten met ijkpunten afvaarten voor verbinding school.
- Bepalen, desnoods inrichten veilige passeerplekken en de dienstregeling daarop afstemmen.
- Aparte vrachtvaarten, desnoods aparte sneldienst.
- Landzijde lang parkeren bevorderen met bagagekoeriersdienst naar pont en bestemming eiland.
- Voorrang bewoners, tenminste scholieren, ambulancevervoer, vervoer van/naar zorg aan land en bewoners/medewerkers met afspraken bij overheids- en rechtsinstuties waar de zij niet of nauwelijks op kunnen sturen.
- Recreanten met een verblijfs- en vervoersreservering tenminste dezelfde dag vervoeren als het afgesproken tijdstip vanwege voorafgaande niet mogelijk is.
- Een mix van bovenstaande ingrepen.

Lange termijn, nieuwe concessie

- Holwerd-Ameland aanpassen voor 3/4 duurzame kleinere (elektrische/biodiesel/waterstof) veerboten en een vrachtveer met minder breedte/stuwing/diepgang i.p.v. 2 grote. Deze vernieuwing zal minder ingrijpend en duurzamer zijn dan een nieuwe haven en infrastructuur daar naartoe.
- Gekwalificeerd adviesrecht gemeente/klantraad op dienstverlening.
- Instemmingsrecht eilandgemeente op concessie uitvraag RWS-DGMO en gunning voor hun verbinding en gemeente Nord-East Fryslan op verkeersroute, parkeren, veiligheid ruimte handhavers/hulpdiensten landzijde.
- Familieabbonnement (wens CWS)